

CENY OGŁOSZEŃ:

Za wiersz milimetrów przed 50 groszy, w tekście 55 gr., za tekstem 25 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świeteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmiej i zt.

Konto czekowe P. K. O. Warszawa 65.070

EXPRES ZAGŁĘBIA

Organ demokratyczny niezależny.

Prenumerata wynosi miesięcznie
zł. 2.00

Adres redakcji i administracji: Piłsudskiego Nr. 8, telefon 4-97, telefon mieszkania redaktora 6-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94. Konto czekowe P. K. O. Warszawa 65.070

Wydawca: Helena Monsiorska. — Red. odp.: Wiktor Monsiorek.

FILJE: Będzin, Małachowskiego 24, tel. 5-98; Grodziec, ulica Kościuszkii; Czeladź, Rynek Nr. 8; Zawiercie, ul. Piłsudskiego 5, tel. 9; Babrowa, 3-go Maja 14, tel. 2-77.

W głębokim smutku i żalu żegnają, zmarłego po długich i ciężkich cierpieniach dnia 17 listopada 1928 r.

ś. † p.

Feliksa Łapińskiego

w którym tracą serdecznego przyjaciela i oddanego kolegę,

URZĘDNICY I MAJSTROWIE
HUTY „STASZIC”
w Sosnowcu

Rząd Waldemarasa silnie zachwiany Dymisja ministra wojny gen. Daukantasa.

KOWNO, 17. 11. »Lietuvos Aidas«, dziennik półurzędowy donosi, że generał Daukantas, minister wojny obecnego rządu Waldemarasa nagle zdecydował się ustąpić. Dymisja jego została przez prezydenta Smetonę przyjęta.

W związku z ustąpieniem ministra wojny Daukantasa, wybitnego reprezentanta obecnego kursu, oraz przedstawiciela wojskowych sfer,

podtrzymujących gabinet Waldemarasa, rozszedł się po całym kraju niepokojące wieści o ciężkim konflikcie, który wybuchł między wojskowością a obecnym rządem Waldemarasa.

W szerokich kołach armii litewskiej istnieje tendencja obalenia obecnego rządu i powołania do steru gabinetu pod przewodnictwem wybitnych oficerów armii litewskiej.

Rada miejska Wilna przeznaczyła 100 tys. zł. na budowę pomnika Mickiewicza.

WILNO, 17. 11. (wł.) Rada miejska Wilna na ostatnim posiedzeniu jednomyślnie uchwaliła dla upamiętnienia 10-jej rocznicy niepodległości,

wyasygnować na budowę pomnika Adama Mickiewicza 100 tys. zł.

Zjazd zaprzysiężonych rewizorów ksiąg i buchalterów rzeczoznawców.

WARSZAWA, 17. 11. (wł.) W dn. dzisiejszym rozpoczęły się obrady pierwszego ogólnokrajowego zjazdu zaprzysiężonych rewizorów ksiąg i buchalterów rzeczoznawców. Polski. Zjazd liczy 80 uczestników z Warszawy, Krakowa, Lwowa, Poznania,

Katowic, Inowrocławia i innych miast Polski.

Tematem obrad jest sprawa utworzenia centralnego zrzeszenia zaprzysiężonych rewizorów ksiąg i buchalterów rzeczoznawców w Polsce. Zjazd potrwa 2 dni.

4-letni mężczyzna z wąsami i brodą.

KONSTANTYNOPOL, 17. 11. (wł.) Dziennik »Republique«, ukazujący się w Konstantynopolu i będący francuskim wydaniem tureckiej gazety »Djumhounet« zamieszcza wiadomość o pewnym 4-letnim chłopcu z Trebizondy, który zdra-

dza wszelkie znamiona dojrzałości męskiej.

Fenomenalny ten chłopiec imieniem Mehmet przeszedł już mutację głosu, wyrosły mu wąsy i broda, a rozwinęły się fizycznie, jak dorosły mężczyzna.

Zawalenie się 3-ch piętrowego domu mieszkanego w Przemyślu.

PRZEMYSL, 17. 11. (wł.) Dziś 17 b. m. o g. 7 rano zawałił się tu 3 ch piętrowy dom mieszkalny przy ul. Kazimierza Wielkiego nr. 5. Według ostatnich obliczeń wskutek katastrofy zginęła rodzina krawca nie-

jakiego Schnitzla. Rodzina ta składała się z 4-ch osób. Wkrótce na miejsce katastrofy przybyła policja, straż ogniowa i oddział 10 p. s., rozpoczynając akcję ratunkową.

Huraganowy wichur w Paryżu zwałił domy i ranił cegłami ludzi W Antwerpii wrzucał do rzeki samochody.

PARYŻ, 17. 11. W Paryżu szalał wczoraj huragan. Na Boulevard Voltaire zawałił się betonowy garaż. Z pod gruzów wydobyto dotychczas 2 rannych.

W innej części miasta burza zawałiła metalową szopę długości 75 metrów.

W Paryżu wichur zmiotł z dachów szereg kominów. Padające na ulicę cegły raniły wiele osób.

Pod Paryżem zawałił się nowo-budujący się budynek fabryczny, przyczem leżący obok dom mieszkalny doznał poważnych uszkodzeń.

Z Paryża nie odleciał wczoraj po południu ani jeden samolot. Komunikacja na kanale przerwana.

Gwałtowny huragan na wybrzeżach Francji zawałił w okolicy St.

Lavan wiele domów.

Wielkie szkody zanotowano w departamencie Finisterre.

ANTWERPIA, 17. 11. Wczoraj szalała na wybrzeżach belgijskich niezwykle gwałtowna burza.

Większość sztyldów bardzo wiele kominów wichur porzucał na ulicę. Na jednej z nadbrzeżnych ulic orkan rzucił samochód w nurty Skaldy, na innej ulicy cyklista był rzucony siłą wichru pod samochód ciężarowy i zginął.

W parkach i okolicach podmiejskich huragan połamał i powrywał z korzeniami mnóstwo drzew.

Liczyby oiar w ludziach, jak również wysokości szkód nie zdołano ustalić.

Szalejący wichur w Anglii.

LONDYN, 17. 11. (wł.) Ministerjum lotnictwa, podaje, iż w Guernsey szaleją jeszcze silne wiatry. Burza przeszła w stronę Danii. Drugi huragan, idący z Irlandji, jak sądzą będzie słabszy. Dnia wczorajszego

dach na pałacu sprawiedliwości w Londynie doznał poważnego uszkodzenia. We wszystkich częściach Anglii puragan przerwał połączenia telegraficzne i telefoniczne,

P. Konopacka otrzymała nagrodę państwowego urzędu wychowania fizycznego.

WARSZAWA, 17. 11. (wł.) W dniu wczorajszym w mieszkaniu p. Konopackiej odbyło się wręczenie mistrzyni olimpijskiej wielkiej dorocznej nagrody przechodniej państwowego urzędu wychowania fizycznego. Puchar wręczył p. Konopackiej dyr. urzędu wychowania fizycz-

nego p. Ulrych, wygłaszając okolicznościowe przemówienie.

Nagrodą państwowego urzędu wychowania fizycznego została przyznana p. Konopackiej za pobicie rekordu w rzucie dyskiem i otrzymanie nazwy mistrzyni olimpijskiej.

Zbrojne najście 6 zamaskowanych bandytów.

Jedna osoba zabita, dwie ciężko ranne.

WILNO, 17. 11. Ze Słonima donoszą: Dnia 16 bm. w godzinach wieczornych do mieszkania gospodarza Kuźmińskiego we wsi Mysłowo wtargnęło 6 zamaskowanych bandytów, uzbrojonych w karabiny rosyjskie i rewolwery. Bandyci żądali wydania pieniędzy.

Gdy spotkali się z odmową Kuźmińskiego, jeden z bandytów wystrzelił z rewolweru, kładąc Kuźmińskiego trupem na miejscu i raniąc ciężko żonę i matkę Kuźmińskiego.

Do zrabowania 200 dolarów bandyci zbiegli.

Policja ujęła dwu podejrzanych osobników.

Zachmurzenie.

Dziś zachmurzenie zmienne z przelotnymi deszczami, głównie na północy, lekki spadek temperatury.

Powrócił Dr. Luftspringer

Dyr. Szpitala Wenerycznego.

Przyjmuje w chorobach skórnych i wenerycznych od godz. 8—9 rano i od 5—8 po południu.

Sosnowiec,
Modrzejowska 39, II p.

Wybory do rad miejskich w Dąbrowie i Sosnowcu.

Dziś wszyscy obywatele miast Sosnowca i Dąbrowy pędzą do urn wyborczych.

Wybory nowych gospodarzy miasta są niemniej ważne od wyborów posłów na sejm. W powołaniu więc nowej reprezentacji miasta wszyscy bez wyjątku musimy wziąć udział. Jest to nasz święty obowiązek, od którego nikomu uchylać się nie wolno!

Zanim jednak rzucimy swój głos na tę, czy inną listę, musimy zastanowić się poważnie, czy ludzie, stojący na tej liście, dają rękojmię, że z włożonych na nich obowiązków wywiążą się należycie. Odpowiedzialna placą gospodarzy miasta wymaga całkowitego oddania się sprawie dobra publicznego. Przyszłe rady miejskie muszą dążyć do tego, by zaniedbane miasta stały się podobne do innych miast Polski i miały wreszcie wygląd miast europejskich.

Nie jesteśmy w stanie w krótkim artykule omówić wszystkich programów, jakie sobie wytknęły poszczególne ugrupowania. W Sosnowcu, jak również w Dąbrowie złożono po kilkanaście list wyborczych.

Wśród nich najbardziej trafia do przekonania jednak lista nr. 1, której program przewiduje między innymi gruntowną rewizję zasad dotychczasowej gospodarki miejskiej. Gospodarka ta — mówi program —

winna się opierać nie na rozrzutności i etatyzmie, lecz na oszczędnym i rozumnym szafowaniu groszem publicznym, nie na przeciążaniu ludności podatkami i gnębieniu jej tysiącami egzekucyj podatkowych, lecz na równomiernym rozłożeniu ciężarów podatkowych na wszystkich obywateli.

Dalej przewiduje program: budowę tanich mieszkań, zwalczanie bezrobocia, w jaknajkrótszym czasie danie mieszkańcom zdrowej wody do picia, podniesienia stopy życiowej i kulturalnej ludności miast, większe zainteresowanie się sprawami szpitalnictwa, szkolnictwa powszechnego i zawodowego, wydane popieranie domów ludowych, biblioteki i czytelní, instytucji humanitarnych, rozwój opieki społecznej oraz energiczne współdziałanie w akcji rządu nad zabezpieczeniem egzystencji inwalidów i byłych wojskowych.

Każdy obywatel musi być uważany za gospodarza miasta, a gospodarka finansami miejskimi musi podlegać ścisłej kontroli rady miejskiej i społeczeństwa.

Taki jest ujęty w streszczeniu program listy nr. 1.

Jak widać z tego, program ten przedstawia się dość bogato, cały jest realny i wykonalny i skierowany ku podniesieniu naszych miast Zagłębia.

Bojowe hasło listy Nr. 1 Przecz z alkoholem!

Pamiętacie sz. czytelnicy «Expresu Zagłębia», że pierwsi przed kilku miesiącami wystąpiliśmy z projektem urządzenia plebiscytu w sprawie zakazu sprzedaży i picia wódki w Sosnowcu.

Otrzymaaliśmy wówczas tysiące kartek, gdzie czytelnicy «Expresu Zagłębia» żądali bezwzględnej walki z alkoholem, który jest przekleństwem rodzin robotniczych.

Na tę robotę naszą niektórzy parzyli z uśmiechem pobłażania, uważając to za zabawę. Ale myśmy czekali na chwilę odpowiednią i wiedzieliśmy, że nadejdzie czas, gdy wódkę wyżeniemy precz, gdy ludzie nie będą powiększać nędzy swojej i rodzin swoich, tracąc na pijatykę ciężko zapracowany grosz.

I oto zwróciliśmy się do kandydatów na radnych

z listy nr. 1

z propozycją, że «Expres Zagłębia» poprze tę listę wszelkimi siłami, ale pod warunkiem, że pierwszym zadaniem rady miejskiej, w której większość mieć będzie jedynka, będzie przeprowadzenie walki z alkoholem, walki bezwzględnej.

Długo nie otrzymywaliśmy odpowiedzi, gdyż przyszli radni z jedyn-

ki nie chcieli dawać przyrzeczeń, którychby spełnić nie mogli.

Wczoraj dopiero otrzymałem odpowiedź stanowczą, że wszyscy członkowie kandydaci z listy nr. 1 będą uważali za swój najświętszy obowiązek

ratować szczęście i spokój rodzin polskich, wprowadzając bezwzględny zakaz

handlu i spożycia alkoholu.

Mając takie zapewnienie, którego spełnienia «Expres» potrafi dopilnować, zwracamy się dziś w pierwszym rzędzie do

wszystkich kobiet

w Sosnowcu i Dąbrowie, zwracamy się do

żon i do matek,

które wiedzą, jak straszne skutki spowodza picie wódki przez ich synów, braci i mężów, by oddały swe głosy

tylko na nr. 1.

Wzywamy wszystkie kobiety, aby bez względu na swe przekonania polityczne stworzyły dziś pod hasłem listy nr. 1

wielką armię,

ożywioną zapalem do walki z największym wrogiem ludzkości, państwa i rodziny,

jakim jest wódka!

«Expres Zagłębia» jest pismem bezpartyjnym, od nikogo nie zależnym i do dnia dzisiejszego nie występował przeciw żadnej liście. Taka dla nas dobra ta, jak i inna. Gdy jednak tylko lista nr. 1 idzie pod hasłem bojowym

walki z trucizną,

walki z nędzą,

walki ze zbrodnią,

które się rodzą z użycia i nadużycia alkoholu, nie wahać się wezwąć wszystkich bez różnicy przekonań politycznych, by dziś każdy wrzucił do urny

jedynkę!

Alkohol rujnuje zarówno rodzinę endecką, jak i komunistyczną. Gło-

sując więc na listę nr. 1 nikt nie sprzeniewierzy się swym wierzeniom politycznym, spełni jednak uczynek, za który dzieci i wnuki

błogosławić go będą.

A więc jeszcze raz wołamy do Was,

matki, żony i córki,

nie marnujcie swych głosów, lecz wszystkie idźcie do wyborów i wrzucicie do urny kartkę z Nr. 1.

Pótnijcie załączony dziś arkusz z jedynkami i dajcie wszystkim znajomym, niech zatryumfują w Zagłębiu hasła

walki z alkoholem

i niech za przykładem Sosnowca i Dąbrowy pójdzie Polska cała.

(r.)

Akcja kobiet w Dąbrowie Górn.

W sprawie ujemnego bilansu handlowego.

Rzucone przez premiera Bartla hasło popierania wyrobów krajowych, nie przeszło wśród społeczeństwa polskiego bez echa.

Słowo «samowystarczalność» jest dziś na ustach każdego zdrowo myślącego i kochającego Ojczyznę obywatela.

Spółeczeństwo polskie, z zasady nieco lekkomyślne — mowa ku szczególności o kobietach — zaczyna co prawda pomaj, ale zaczyna rozumieć doniosłość skutków biernego bilansu handlowego, który może spowodować poważny kryzys gospodarczy i idące z nim w parze zubożenie kraju.

Coraz to więcej w tej sprawie słychać głosów, domagających się stanowczo, aby wszystko, co zagraniczne, było w jaknajstrzejszej formie bojkotowane, a kupcy, reklamujący towary zagraniczne, powinni być piętnowani przez społeczeństwo. Dzienniki całej Polski poświęcają prawie codziennie dużo miejsca tej sprawie.

Aby jednakże dojść do pozytywnych rezultatów, całe społeczeństwo polskie powinno zdawać sobie dokładnie sprawę do skutków. Jakże z tego stanu rzeczy mogą wynikać i przysiąć świadomie i energicznie do pracy, wyrzekając się przytem raz na zawsze towarów przemysłu zagranicznego.

Jeżeli konsument żądać będzie towaru pochodzenia krajowego, to kupiec dostosować się do tego musi, a wpłynie to dodatnio na rozwój naszego przemysłu, ugruntuje naszą samowystarczalność gospodarczą i uniezależni nas finansowo i gospodarczo od zagranicy.

W pracy nad realizowaniem tych postulatów, kobiety przede wszystkim powinny odegrać poważną rolę.

Warszawa w całej pełni przystąpiła już do pracy. Zapoczątkowana w tym kierunku praca przez młodzież Warszawy, wydaje już pozytywne rezultaty.

W sklepach na pierwszy plan

wysuwają się towary krajowe, a kupujący nie tylko obcych towarów nie żądają, ale zdarza się niejednokrotnie, że kupujący towar zagraniczny dostaje od drugiego nieprzymienną nauczkę w postaci odpowiedniego kazania: «Samowystarczalność, szanowny panie! Przecz z towarami obcego pochodzenia».

W restauracjach, w cukierniach, jak tylko pokaże się na jakimś stole trunki zagraniczne, zostaje przez innych momentalnie sprzątnięty i tłuczony.

Narówni z Warszawą, kilka większych miast w Polsce rozpoczęło już walkę z towarami zagranicznymi. Zagłębie także przystąpiło do tej walki.

Z inicjatywy ligi kobiet w ubiegłym tygodniu odbyło się w banku udziałowym w Dąbrowie zebranie przedstawicielek zrzeszeń kobiecych w sprawie zorganizowania na terenie Zagłębia akcji, dążącej do poprawy wojennego bilansu handlowego.

Dla ujednolicenia pracy i przeprowadzenia tych postulatów zawiano międzyorganizacyjny komitet samowystarczalności gospodarczej, w skład którego weszły następujące organizacje: narodowa organizacja kobiet, liga kobiet i związek katolicki kobiet.

Aby rozszerzyć akcję, komitet zwraca się do wszystkich znajdujących się na terenie Zagłębia organizacji i ugrupowań kobiecych, którym nie jest obojętna przyszłość gospodarcza kraju, aby przystąpiły do zawiązanego komitetu.

Zgłoszenia należy kierować do tymczasowego sekretariatu międzyorganizacyjnego kobiecego komitetu samowystarczalności gospodarczej w Dąbrowie, bank udziałowy p. A. Domaszewska.

Następne zebranie komitetu odbędzie się w dniu 20 bm. o godz. 7 wieczorem w sali «Ogniska» w Dąbrowie.

M. Sz...er.

Rozwój uzdrowisk w odrodzonej Polsce.

Uzdrowiska w Polsce, mimo, że posiadały naturalne warunki rozwoju, nie doznawały ze strony zaborców najmniejszej opieki. Wojna zniszczyła większość naszych uzdrowisk. Drusieniki, Nałęczów, Solec, Busk, Truskawiec, Morszyn, Iwonicz, Rymanów, Krynica, Szczawnica, Rabka, Żegiestów doznały dotkliwych zniszczeń od pożarów i działań wojennych.

Odbudowa uzdrowisk dzięki wydatnemu poparciu władz i celowemu ustawodawstwu nastąpiła bardzo szybko. Wszystkie bez wyjątku uz-

drowiska i zdrojowiska wprowadziły liczne inwestycje: oczyszczono dawne źródła, dowieziono się nowych, rozszerzono łazienki, pobudowano zakłady zdrojowe, zaprowadzono elektryczność, wzniesiono hotele i domy mieszkalne, ulepszono drogi, upiększono parki, zaprowadzono wodociąg i kanalizację i t. d.

Dzięki szybkiej odbudowie, również frekwencja w naszych uzdrowiskach poczęła bardzo szybko wzrastać. Frekwencja w Zakopanem w r. 1911 wynosiła 12.900 osób, w r. 1927 — 42.575; w Krynicy

11.180, obecnie 32.476; w Szczawnicy 4.300, obecnie 13.000; w Truskawcu 4.350, obecnie 10.750; w Inowrocławiu 100, obecnie 4.500 i t. d. Ogółem w r. 1927 w uzdrowiskach polskich bawiło około 500.000 osób, podczas gdy przed wojną cyfra ta nie przekraczała 100.000 osób. Dane powyższe nie obejmują miejscowości letniskowych nadmorskich. Przed wojną jedynie na Helu, w Sopotach były plaże ze słabą frekwencją.

Dzisiaj całe nasze morskie wybrzeże jest letniskiem, ściągającym tysiące rodzin. Długi, nieprzerwany łańcuch plaż stanowią znane już dzisiaj miejscowości, dawniej ubogie wioski rybackie: Orłowo, Kolibki, Kamienna Góra, Gdynia, Oksywie, Puck, Twrzewo, Wielka Wieś, Chałupy, Kuźnica, Jastarnia, Hel, Hallerowo, Chłopowo, Rozewie, Jastrzebia Góra, Karwia, Hollendry. To wszystko stworzyło i rozwinęło państwo polskie.

KRONIKA.

KALENDARZYK.

Listopad
18
Niedziela

Dzisiaj: Odon
Jutro: Elżbiety
Wschód słońca 7.02
Zachód 5.40

RADJO.

KATOWICE.

Niedziela 18 — listopada.

11.— Transmisja z Wiednia.
14.— Odczyt religijny pt. „Głosy do młodzieży”.
14.20 Odczyt pt. „Szkodniki zbóż ozimych w jesieni”.
14.40 Stransmisja odczytu rolniczego.
15.— Komunikat meteorologiczny.
15.5 Transmisja koncertu z filharmonii warszawskiej.
17.20 „Bery i bojk świątkie”.
17.45 Rozmaitości.
18.— Transmisja z Warszawy „Dzień akademika w radio”.
Następnie komunikaty i muzyka taneczna.

Ogólna.

Wezwanie.

Komitet zjazdu POW. i legionistów z Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu zwraca tą drogą wszystkim b. członków POW. i legionistów, którzy w latach 1914—1918 pracowali na terenie Zagłębia, oraz te osoby, które współdziałały z powyższymi organizacjami w tymże czasie i na tym terenie (B. O. N., C. K. N., zw. patriotów, liga kobiet itp.), aby zechciały możliwie do dnia 24 listopada zarejestrować się w swych lokalnych komisjach rejestracyjnych, gdyż prace przygotowawcze do zjazdu wymagają ukończenia rejestracji i wręczenia kart uczestnictwa zjazdu zarejestrowanym członkom.

Niezależnie od tego uprasza się o nadesłanie, pod adresem komitetu — Sosnowiec, magistrat, materiału historycznego, oraz adresów tych osób, które pracowały czynnie, a obecnie przebywają poza Zagłębiem.

I. Plebanek sekretarz Cz. Kowalski przewodniczący

Z Sosnowca.

Podwyższenie stawek świadczeniowych bezrobotnym pracownikom fizyczn.

Wypłacane bezrobotnym pracownikom fizycznym zasiłki są bardzo małe i dalekie od potrzeb życiowych. Należy przypomnieć, że w sprawozdaniu funduszu bezrobocia za rok 1927, wykazane są dość znaczne rezerwy z tytułu wkładek zabezpieczeniowych na wypadek bezrobocia. Jak się dowiadujemy, w łonie miejscowego zarządu obwodowego funduszu bezrobocia powstała inicjatywa wystąpienia z wnioskiem do władz centralnych funduszu bezrobocia w Warszawie, co do zwiększenia norm świadczeń, w celu przyśpieszenia z pomocą i ulżenia doli bezrobotnym pracownikom fizycznym.

(s) Oświadczenie. Na skutek licznych zapytywań, niniejszem oświadczam, że z żadnej listy nie jestem kandydatem do rady m. Sosnowca.

Józef Plebanek
nauczyciel szkoły handlowej
w Sosnowcu.

(s) Z domu ludowego w Sosnowcu. Zarząd domu ludowego ulica Jasna 26 zawiadamia swych członków i sympatyków, że w dniu 25. b. m., w niedzielę, o godzinie 3 ej po południu odbędzie się wielka zabawa dla dzieci, urozmaicona wielo niespodziankami, jak deklamacje komedijka w I akcie (Pan Beksalski), taniec z lalką, krakowiak w cztery pary, (odtaniczą dziewczynki III od-

Lekarz - dentysta

L. Mancewiczowa

Leczenie, plombowanie, usuwanie i sztuczne zęby.

Przyjmuje od g. 9-ej rano — 1-ej p.p.

Sosnowiec-Pogoń, Orla 18.

Jeszcze o pogrzebie ś. p. Verchérea.

Podziemia kościoła — przechowalnia zwłok.

Ks. szambelan Pleniewicz zawiadomił nas wczoraj telefonicznie, że zwłoki ś. p. Verchérea będą umieszczone w podziemiach tylko chwilowo do czasu załatwienia formalności, związanych z wywiezieniem zmarłego dyrektora do Francji.

W ogłoszeniach o pogrzebie nie o tem nie wspomniano, mieliśmy więc wszelkie dane do wystąpienia przeciw grzebaniu zwłok pod kościołem.

Ale i do wystąpienia przeciw chwilowemu trzymaniu zwłok w podziemiach kościoła mamy wiele powodów. Przecież nigdy dotychczas kościół dolny nie odgrywał roli kaplicy przedpogrzebowej. Jeżeli czyjeś zwłoki miały być wywołane, to chowano je chwilowo w użyczonej przez kogoś lub w tymczasowym grobie na cmentarzu, lecz nigdy nie w podziemiach kościoła, które nie nadają się do tego celu.

Nie wiemy też, jak długo mają trwać zapowiedziane formalności, choć w tym wypadku czas nie odgrywa żadnej roli: dzień czy sto lat wobec wieczności — niema różnicy.

My protestujemy zasadniczo przeciw używaniu dolnego kościoła do przechowywania zwłok ludzi, którzy jeno wyróżniają się bogactwem i żadnymi innymi zasługami dla okazywania im specjalnych honorów nie mają.

Wiemy, że przy szpitalu hr. Renarda jest kaplica przedpogrzebowa, przysposobiona do tego rodzaju chwilowego przetrzymania zwłok i tam też należało urządzić chwilową poczekalnię.

Na zakończenie jeszcze jedno: czy pp. francuzi widzą teraz i zdają sobie sprawę, jakie skutki pociągnęło za sobą ich skandaliczne wystąpienie w stosunku do pracowników hr. Renarda?

Bodajbyśmy nigdy więcej nie potrzebowali pióra swego używać, w ten sposób pisząc o człowieku, którzy dziś stoi już przed sądem Boskim.

Dajże mu, Panie, wieczny odpoczynek, a pozostałym tu jego przysięgę oświeć i poucz, czem się kończą wymuszane hołdy i gwałty nad godnością ludzką.

Dziesięciolecie niepodległości w Łazach

O godz. 18-iej zaimprovizowano pożar na polach pomiędzy Wysoką a Łazami. Po ugaszeniu ognia zebrały się wszystkie miejscowe korporacje oraz masy ludności do wspólnego pochodu, który się odbył o godzinie 19-iej. Udział wzięli uczniowie szkoły powszechnej z barwnymi lampionami, drużyna harcerska, koło młodzieży z pochodniami smolnymi, straż ogniowa z całym swoim taborem i orkiestra kolejowa. Pochód ruszył z miejsca zbiórki, tj. z pod krzyża w kierunku miejscowego kościoła przy dźwiękach orkiestry, śpiewu młodzieży oraz paleniu bengalskich ogni i rakiet.

Dnia 10-go listopada br. odbyło się dla młodzieży szkolnej o godzinie 9-iej nabożeństwo z okazji niepodległości kazaniem, a następnie w kinie „Corso” został specjalnie i bezpłatnie wyświetlony obraz dla tejże młodzieży.

Po południu tegoż dnia odbył się o godzinie 15-iej pochód kolejarzy do kościoła na nieszpory z o-

kolicznościowym kazaniem. Wieczorem odbyła się w magazynie kolejowym wieczornica z programem muzycznym-wokalnym, a następnie zabawa taneczna.

Dnia 11-go listopada br. odbył się pochód wszystkich miejscowych korporacji ze szlarami i orkiestrą do miejscowego kościoła na uroczyste nabożeństwo. Po powrocie z kościoła na placu zbiórki odbyło się okolicznościowe przemówienie i odśpiewanie „Roty”, poczem pochód został rozwiązany.

Oprócz tego właścicielka dóbr Rokino-Szlacheckie P. Lucyna Polecka ofiarowała plac w Łazach pod budowę ochronki i 1000 zł. na jej budowę. Pracownicy polskiej kolei państwowej w Łazach wdział eksploatacyjny ufundowali tablicę pamiątkową w ścianie budynku na stacji osobowej i pracownicy wdziałów: mechanicznego, drogowego i zasobów ufundowali pomnik, stawiając go na placu kolejowym przy ulicy Kościuszki.

W pogoni za cukrówką dostał się za kraty.

Nie sprzyjało mu szczęście na loterii — zawiódł go charakter w nogach.

W dniu loterii, urządzonej staraniem straży ogniowej w Łagiszy, przy kasie panował ścisk i tłum, setki ludzi chciało się przekonać czy uśmiechnie się do nich szczęście. Wśród posiadaczy biletów największe zdenerwowanie okazywał Jan Gołąb. Gdy pierwszy los zawiódł kupił drugi, trzeci i czwarty, wtem spostrzegł, że gotówka mu się wy-czerpała. Zostało mu na kieliszek.

Ogarnęła go czarna rozpacz, chciał wygrać cukrówkę, a tu brakło mu „forsy”.

Z rozpaczcy wypił dwa kieliszki

na pocieszenie, a gdy i to nie pomogło, postanowił skraść wymarzony fant. Upatrzył moment, gdy gospodarze byli zajęci wydawaniem fantów, chwycił fant (klatkę z cukrówką) i dalejże w nogi.

Na alarm, podniesiony przez komstra Franciszka Drożdża, przybył policjant, który razem z nim puścił się w pogoni za amatorem gołębi. Pościg nie trwał długo: policjant okazał się dobrym biegaczem i wkrótce złapał złodzieja. Pechowy Jan Gołąb stanął przed sądem, który skazał go na siedem dni aresztu.

działu szkoły powszechnej Nr. 17) i wiele innych.

Dalej będzie „król migdałowy”, kotyljon z korowodami przy zespole doborowej muzyki. Ceny miejsc dla dzieci 50 gr, dla starszych i rodziców 1 złoty.

Zabawa będzie trwać do godziny 7 m. 30, potem będzie wieczorek taneczny dla starszych.

(s) Ze zjazdu powiatów i legionistów. W dniu 16 bm. w sali rady miejskiej w Sosnowcu odbyło się posiedzenie prezydium komitetu zjazdu wraz z przewodniczącymi poszczególnych sekcji, na którym zostały omówione prace przygotowawcze do zjazdu, oraz poruszono szereg spraw ważnych, w związku z którymi wydelegowano do Warszawy przewodniczącego p. starostę Kowalskiego i sekretarza p. Plebanek. W wolnych wnioskach między innymi omówiono sprawę krzyża P.O.W. i legionowego dla tych b. członków, którzy nie załatwili potrzebnych formalności w swoim czasie.

(s) Z Dańdówki. Sekcja dramatyczna TUR z Dańdówki dzisiaj o godz. 4 popoł. w sali „Sokoła” w w Klimontowie odegra sztukę „Jasno we zamysły” w 3-ach aktach.

Po przedstawieniu odbędzie się taneczna zabawa. Czysty zysk przeznaczony na cele kulturalno-oświatowe.

(s) Uroczysta akademja w „Zagłębie”. Stow. młod. polsk. m. Sosnowcu przy kościele parafialnym urządziła w Zagłębie akademję ku czci św. Stanisława Kostki w niedzielę 18 bm. o godz. 4.30 pop. z następującym programem: część I słowo wstępne, referat wygł. przez ks. patrona Głowale, deklamacja, śpiew solowy. Część II Komedia w 2 akt. „Świat” i pantomina pt. „Buro przyjęć artystów”. Stowarzyszenie liczy na zainteresowanie ogółu, członków i sympatyków, iż tak uroczystą akademję poprą i zapełnią salę.

(s) „Stowarzyszenie młodzieży polskiej męskiej” na Pogoni w dniu 18 bm. obchodzi święto swego patrona Stanisława Kostki z następującym programem: Rano o godz. 7.30 po wysłuchaniu mszy św. przystąpią wszyscy członkowie do komunji św. Od godz. 8 rozpocznie się kwesta uliczna na cele rozwojowe i oświatowe stowarzyszenia. Wieczorem o godz. 7 odbędzie się uroczysta akademja ku uczczeniu święta młodzieży w sali gimn. im. Staszica. Szczegóły akapemii w programach. Wejście i za zaproszeniami.

(s) Wiec przedwyborczy. Dnia 16 bm. przed fabryką Deichsla, został zwołany wiec przedwyborczy do rady miejskiej przez PPS. Przewodniczył Franciszek Bielecki, przemawiał wice prezydent Jarza, który agitował do głosowania na listę nr. 2. Zebranych było około 500 osób.

(s) Otwarcie kursów. Dzisiaj o godzinie 10 rano w sali seminarium męskiego odbędzie się otwarcie kursów oświaty pozaszkolnej. Kurs trwać będzie 5 dni.

(s) Z targowicy miejskiej. W ubiegłym tygodniu spędzono na targowicy 2719 sztuk świń i 53 sztuk bydła. Ceny od 2 do 2.90 zł. Tendencja mocniejsza.

(s) **Kradzieże.** Piotr Horzelski (Rudna 34) zameldował, że nieznany sprawca skradł mu w czasie, gdy był na pocztę, portfel z dokumentami, kwit na 340 zł. i 3 weksle na 500 zł.

Rubin Szabas (Małachowskiego 32) zameldował, że na pocztę, nieznany sprawca skradł mu z kieszeni 75 zł.

Nowak Antoni (Targowa 21) zameldował, że z mieszkania została mu skradziona garderoba wart. 100 zł.

Teofil Niechciok, zam. w Nowym-Goszczu, zameldował, że Władysław Hajduk (Pańska 27) i Dziama Antoni skradli mu na ul. 3-go maja w Sosnowcu, 50 kg. kielbas wartości 170 zł.

Z Będzina.

Uroczystość 10-lecia w Grodźcu.

W wigilię rocznicy niepodległości rozpalono ogień na górze św. Doroży. Prześlicznie wyglądał zwisający z wieży krzyż, ofiara wiatrów, którego nikt nie ma odwagi wyprostować, pomimo tego, że mieliśmy aż 2 komitety odbudowy kościoła. Poczekamy na trzeci: ten może skorzystać ze sporządzonych przez tow. »Solvay« planów i zabierze się wreszcie do roboty.

Obchód odbył się ściśle według ułożonego programu. Nabożeństwa, śpiewy, akademie — wszystko było uroczyste i nie trzeba było nawet mrówczej pracy komitetu, żeby zarówno wykonawcy, jak i publiczność spełnili swój przyjemny obowiązek.

Szkoda jeno, że wszystko odbyło się zbyt poważnie, że obchód nie był świętem wesela i radości, lecz takim, jakiego szablon ułożony został przez ludzi, nie umiejących się cieszyć i radować i żyjących wieczną wspomnieniami smutnej przeszłości.

Nad tem, co było czas już krzyż położyć i z żywymi iść naprzód!

11 listopada w Łagiszy.

W Łagiszy 10-lecie niepodległości obchodzono uroczystości. W dniu 10 bm, dziesiąta szkolna udała się do kościoła miejscowego na nabożeństwo, po wysłuchaniu którego w lokalu szkolnym odbył się poranek.

W dniu 11 bm. okna domów u-

Koń z żołnierzem skacze z pociągu.

Sensacyjny wypadek pod Poraiem.

W dniu onegdajszym na szlaku Poraj—Korwinów z pociągu towarowego wyskoczył z wagonu koń wraz z żołnierzem 19 p.p. z Nowo-Wilejki.

Pociąg zatrzymano i konia, zdrażającego zamiary dezercji wraz z

jeźdźcą włączono z powrotem do wagonu.

Żołnierz doznał okaleczenia głowy i piersi, jednakże po udzieleniu pomocy lekarskiej odjechał tym samym transportem w dalszą podróż. Koń wyszedł bez szwanku.

Zbrodnicza matka.

Wrzuciła 3-miesięczne niemowlę do ustępu.

Mieszkańcy domu nr. 3 przy ul. Staszica w Kielcach zostali poruszeni strasznym wypadkiem, jaki się zdarzył w ich podwórzu.

Mianowicie wykryto w dole kloacznym z zaciśniętą dookoła szyki koszulką trzymiesięczne dziecko, rzucone czyjąś zbrodniczą ręką we wstrętną cuchnącą otchłań, szczurom

na pożarcie...

Małeństwo, w porę spostrzeżone, zostało szczęśliwie wydobyte z okropnego miejsca, a następnie po umyciu i nakarmieniu oddane do ochronki św. Stanisława Kostki.

Policja wszczęła energiczne dochodzenie, celem wykrycia sprawców zbrodni.

Krwawe wesele pod Częstochową.

4 trupy, kilkunastu rannych, jeden z odgryzionym nosem.

W Kęczynie, pod Częstochową, w mieszkaniu Bednarskiego odbywało się wesele.

W pewnej chwili na tle sporu o tancerkę wywiązała się sprzeczka, której rezultaty były tragiczne.

Awanturę wywołali bracia Zielińscy. Rzucili się oni na niejakiego Bednarczyka, którego poranili bagnetami.

Kiedy w obronie poranionego stanął 40-letni Władysław Tyglic, awanturnicy zadali mu sztyltem cios w serce, wskutek czego ten ostatni padł trupem na miejscu.

Córka Tyglicha, 15-letnia Maria,

widząc tragiczną śmierć ojca swego, rzuciła się na jego zwłoki, wydobyła tkwiący w piersiach sztyl i raniła mordercę, poczem usiłowała sama pozbawić się życia.

Na miejscu zabawy powstała formalna rzeź. Na polu walki legło jeszcze trzy trupy i kilkunastu rannych.

Dopiero policja zlikwidowała krwawe wesele. Wszyscy uczestnicy wesela zostali aresztowani.

Miedzy innymi znajduje się również jedna osoba z odgryzionym nosem.

Uchwalono również, by szkoła we wsi Psary, którą rozpoczęto budować, nosiła miano »11 listopada«. Następnie pochód, w którym wzięły udział szkoły, straż ogniowa, harcerze, górnicy i inne organizacje z orkiestrą, przeszedł przez Starą Łagiszę do kościoła na uroczyste nabożeństwo, które odprawił ksiądz proboszcz Banach z podniosłym kazaniem.

Po nabożeństwie pochód rozwiązano. O godz. 5 po południu urządzono w nowootwartej sali strażackiej, pięknie udekorowanej, uroczystą akademię, na której popisywały się chóry harcerzy i dziatwy szkolnej pod batutą nauczyciela p.

Przy niedostatecznej funkcji przewodu pokarmowego, katarze żołądka i kiszek, opuchlinie i stanach zapalnych kiszek grubej, skłonności do zapalenia ślepej kiszek, naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” szybko usuwa objawy zastoinowe i bóle w podbrzuszu. Wieleletnie doświadczenia szpitalne wskazują, że stosowanie wody „Franciszka-Józefa” doskonale reguluje funkcje przewodu pokarmowego. Zadać w aptek.

Z. Rysowskiego; przemówienie o kolicznościowe wygłosił p. Suchan, kierownik szkoły w Łagiszy.

Na zakończenie spóldzielcze koło oświatowe z Sosnowca, odegrało dramat historyczny Lucjana Rydla p. t. »Na zawsze« pod reżyserią p. Władysława Jędrzejewicza. Wykonawców ról publiczność gorąco oklaskiwała. Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna.

(b) Ze stowarzyszenia przyjaźni Francji w Będzinie. Dzięki staraniom tymczasowego komitetu organizacyjnego, w skład którego wchodzi p. p. Statler Karol, Kołodziejczyk i Goldmine A. Ch., p. wojewoda kielecki zalegalizował statut powyższego stowarzyszenia.

W związku z powyższą sprawą w dniu 18 listopada r. b. punktualnie o godz. 3 po południu odbędzie się walne zgromadzenie w lokalu kursów hasdłowych K. Statlera, mieszczących się w Będzinie przy ul. Modrzejskiej 44 (wejście z podwórza) z następującym porządkiem obrad: 1) odczytanie protokołu z poprzedniego posiedzenia, 2) wybór zarządu, 3) wybór komisji rewizyjnej, 4) wolne wnioski.

Osoby, zamieszkałe w Będzinie i okolicy, a pragnące należeć do stowarzyszenia, uprasza się o łaskawe przybycie na powyższe zebranie. Po ukonstytuowaniu się zarządu stowarzyszenie przystępuje do zorganizowania kursów języka francuskiego.

W niedzielę, dn. 18 listopada r. b. od godz. 11-ej do godz. 1-ej odbędzie się w Gimnazjum J. Krzymowskiej i W. Repliskiej w Będzinie Konferencja wywiadowcza dla rodziców uczennic.

Dyrekcja Gimnazjum.

(b) Odzież dla biednych dzieci. Towarzystwo »Matyś Arumim«

Kto zamordował?

16.

— Nie, panie.
— Ani tego, co się działo w sieni?
— Nic się nie działo w sieni — odparła naiwnie.

— Wszak służba przebiegła przez sieni, idąc do biblioteki, a i kuzynka pani weszła wtedy, gdy ją ocuciono po zemdleńcu.

Maria Leavenworth patrzyła zdziwionymi oczyma.

— Istotnie — odparła — lecz wszystko to było naturalnem.

— Czy nie przypominasz pani sobie, że miss Eleonora przechodziła przez sieni?

— Tak panie, pamiętam.

— Czy miała papier w ręku?

— Papier?

Odwrociła się ruchem szybkim i na kuzynkę spojrzała.

— Eleonoro, czy niosłaś jaki papier? — rzekła.

Eleonora, na pierwszą wzmiankę o papierze, drgnęła nieznacznie; zawieszona teraz w sposób tak naiwny powstała i otwierała już usta do odpowiedzi, lecz sędzia śledczy, przestrzegając ściśle porządku proceduralnego, podniósł rękę:

— Nie do pani należy stawiać py-

tania kuzynce — rzekł srogo. — Znaj pani sama, co widziała.

Eleonora usiadła znowu, a żywy rumieniec oblał jej twarzyczkę. Wśród zgromadzonych przebiegła wielka ciekawością i nie dbających wcale o formy prawa, rozległ się szmer niezadowolnienia. Sędzia śledczy zapytanie swe powtórzył.

— Zechciej, nam pani powiedzieć — rzekł — czyś widziała papier w ręku miss Eleonory?

— Ja, panie. ja... nic nie widziałam.

Zapytana o wypadki ubiegłego wieczora, nie potrafiła również udzielić żadnych informacji. Przyznała, iż stryj podczas obiadu był „jakiś niśwój”, lecz brała to na karb niezdrowia lub zawiłań w interesach.

— Czy widziałaś Pani stryja po obiedzie?

— Nie, zaraz po obiedzie poszłam do mojego pokoju. Ostatni raz widziałam go przy stole. Pocałowałam go, odchodząc... Nie zobaczę go już nigdy!

W słowach tych było tyle uczucia szczerzego, iż usposobiły one przychylnie dla miss Mary wszystkich obecnych. Nawet p. Gryce był wzruszony, lecz Eleonora Leavenworth pozostała chłodną.

— Czy stryj pani żył z kim w niezgodzie? Czy miał u siebie jakie walory lub depozyta pieniężne?

— Nic o tem nie wiem.

— Czy w ostatnich czasach, nie spotkał jakiego nieznajomego lub też otrzymał list ważny, któryby nam mógł tę tajemnicę wyjaśnić?

Namyślała się.

— O ile wiem, to nie — odparła po chwili z lekkim wahaniem w głosie.

Rzuciwszy jednak ukradkowe spojrzenie na Eleonorę, uspokojona jakby jej zachowaniem, dodała:

— Mogę nawet z całą stanowczością twierdzić, że: nie. Stryj nie miał przedemną tajemnic i gdyby się zdarzyło co niezwykłego, byłby mi to wspomniął z wszelką pewnością.

Zapytywana o Hanne, wyrażała się o niej bardzo pochlebnie, lecz nie mogła objaśnić jej nagłego zniknięcia, ani też wytłómaczyć, czy było ono w związku ze zbrodnią. Nie wiedziała również, czy Hanna miała jakie znajomości po za domem; tylko było jej wiadomem, że jej nikt nie odwiedzał. Wreszcie, na zapytanie sędziego śledczego: kiedy po raz ostatni widziała reworwer p. Leavenworth, odparła:

— Pierwszy i ostatni raz widziałam go w dniu, gdy go stryj kupił. Nie ja utrzymywałam apartamentu stryja w porządku, lecz Eleonora.

Były to jedyne jej słowa, zdradzające pewne podejrzenie; lecz wypowiedziane były głosem tak obo-

jętnym, że przeszłyby niepostrzeżenie, gdyby w chwili tej Eleonora nie spojrzała na nią z wyrazem niemego zdziwienia.

W miejscu tem mały przysięgły uznał za stosowne zapytać miss Mary, czy się dobrze zastanowiła nad wypowiedzianymi przed chwilą słowami.

— W chwili tak ważnej nie puszczam słów na wiatr — odparła oschle.

Mały przysięgły zadowolnił się tą odpowiedzią; sądził, że już badanie ukończone, gdy nagle inny przysięgły, chcąc także na siebie zwrócić uwagę, zapytał:

— Miss Leavenworth, czy stryj pani sporządził testament?

Na twarzy Mary wystąpił rumieniec oburzenia. Odparła jednak spokojnie, bez urazy.

— Tak panie, zrobił testament

— Czy tylko jeden?

— Słyszałam o jednym tylko.

— Czy znane są pani rozporządzenia w tym testamencie zawarte?

— Tak. Stryj nie tał się ze swymi zamiarami.

c. d. n.

rok rocznie urządza rozdawnictwo odzieży dla biednych dzieci, w dniu rocznicy śmierci byłego rabina, Graubarta. W tym roku rocznica przypadła na d. 8 listopada, ale z powodu dziesięciolecia niepodległości Polski, odłożono rozdanie odzieży na dzień 11 listopada. W dniu tym po zaopatrzeniu 200 biednych dzieci w całkowitą odzież, to jest w palta, buty, koszule, pończochy i t. p. ze szkoły Talmuditory, dzień udały się na nabożeństwo do synagogi z muzyką ze szkoły powszechnej p. Szan-cerowej, lecz z powodu nadmiaru ludzi nabożeństwo się nie odbyło i odłożono je na następną niedzielę.

(b) **Nici w obwarzankach.** Estraiher Mendel, Małachowskiego 26, został pociągnięty do odpowiedzialności za sprzedaż obwarzanków, w których znajdowały się nici i trawa morska.

(b) **Aresztowanie.** Wczoraj został aresztowany niejaki Szajn Zyn-ger Abram, Kołłątaja 45.

Abram przez dłuższy czas był poszukiwany przez policję śląską za różne nadużycia.

Z Czeladzi.

(c) **Ukończenie robót na ulicy Węgroda.** W jednym z numerów naszego pisma zwróciliśmy uwagę na konieczność oświetlenia i wybudowania kilku studni na ul. Dolna Węgroda. Wkrótce po naszej uwadze zostały wszczęte prace przy budowie latarni i rurek wyrzutowych na wspomnianej ulicy. Wybudowano kilka wodotrysków i trzy latarnie.

Ilość wodotrysków jest wystarczająca, ale brak latarni na zbiegu ulic Nowopogońskiej i Dolnej Węgrody daje silnie odczuć, należy się spodziewać, że i tę bolączkę magistrat wkrótce usunie.

(c) **Za awantury po pianemu** policja pociągnęła do odpowiedzialności Łykowskiego Szczepana z Łagiszy.

(c) **Awanturniczy zięć.** Onegdaj na kolonję «Saturn» 17 do Bocheńskiego przyszedł zięć jego Zygmunta Wojtasik, Miłowicka 55, który w przeddzień pokłócił się ze swą żoną i po krótkiej sprzeczce powybił mu szyby w oknach, czyniąc przy tem taki hałas i krzyk, że pobudził wszystkich mieszkańców kolonii.

Awanturniczego zięcia policja saturnowska pociągnęła do odpowiedzialności. Obecnie Wojtasik będzie miał dwie sprawy: jedną za pobicie żony, drugą za nocne awantury.

Z Dąbrowy.

(d) **Zebranie B. B.** Onegdaj o godz. 7 i pół wieczorem w sali kina Wenus w Dąbrowie odbyło się pod przewodnictwem p. Lewickiego zebranie przedwyborcze B. B. Sala była wypełniona po brzegi.

Pierwszy przemawiał poseł Idzikowski, który przedstawił słuchaczom cel do którego dąży B. B., scharakteryzował działalność socjalistycznych samorządów oraz wska-

zał, jak ta praca w samorządach ma być właściwie prowadzona.

Następnie przemawiali pp.: dr. Piwowar i dr. Marczyński. W przemówieniach swych poruszyli też sprawę gospodarki w radach miejskich w Dąbrowie i w Sosnowcu i sprawę opieki społecznej.

W toku przemówień zaszedł na sali przykry incydent. Obecni na zebraniu przeciwnicy jedności poczęli przeszkadzać, wobec czego na żądanie przewodniczącego zostali z sali przez policję wyproszeni.

(d) **W przedwyborczy P.P.S.** Onegdaj w budynku szkolnym przy ulicy Narutowicza 52 w Dąbrowie odbył się wiec przedwyborczy P.P.S. na którym przemawiał poseł Stańczyk, viceprezydent Zieliński oraz Winiarski.

Na sali były przeważnie kobiety. Poszczególni mówcy w obrazowy sposób przedstawiali owoce prac rad socjalistycznych oraz agitowali słuchaczy do głosowania na P. P. S.

(d) **Za opilstwo** Wczoraj w Dąbrowie policja spisała doniesienie na Edwarda Maślaka (Staszica 27), który w stanie nietrzeźwym awanturował się po ulicach miasta.

Z Zawiercia.

(z) **Święto młodzieży.** Stowarzyszenie młodzieży polskiej męskiej w Zawierciu urządza dziś w niedzielę święto młodzieży.

(z) **Z żałobnej karty.** Wczoraj popołudniu odbył się pogrzeb długoletniej pracowniczki magistratu s. p. Leokadii Tusiewiczówny. Nad grobem przemawiał prezes tow. śpiewaczego «Lutnia» p. Pasierbiński i p. Belczyński w imieniu pracowników miejskich.

Chór tow. «Lutnia» wykonał A «W mogile ciemnej»!!

Ze sportu.

Ważne dla tow. i sekcji bokserskich woj. kieleckiego i sąsiadujących miast.

Z upoważnienia polskiego zw. bokserskiego w Poznaniu z dnia 30 go października rb. zarząd klubu ogólnie sportowego «Victoria» w Częstochowie upoważniony został po spólnem porozumieniu się z policyjnym kl. sportowym i tow. gimn. «Sokół» do utworzenia w Częstochowie kieleckiego okręgowego zw. bokserskiego.

Opierając się na powyższem, zarząd KOS. «Victoria» zwoła z początkiem grudnia rb. w Częstochowie pierwsze organizacyjne zebranie, celem wyboru zarządu okręgu.

Chcąc zaś zszeregować w okręgu jaknajwiększą ilość towarzystw i sekcji bokserskich na terenie województwa kieleckiego i miast przyległych, postanowiono tą drogą prosić wszystkich zainteresowanych o podanie swych nazw, oraz dokładnych adresów w terminie do dnia 1-go grudnia rb. pod adresem: klub ogólnie sportowy «Victoria» w Częstochowie, III Aleja 25 firma «Wetna» skrzynka pocztowa 33,

Kolejarz pod lokomotywą.

Lokomotywa przeszła nad nim do... porządku dziennego.

W ub. czwartek o godz. 5 m. 35 rano na dworcu kolejowym w Częstochowie idący od strony furki «Depot» Szacki Władysław (Stradomska 45) do pociągu, odchodzącego do Łodzi, nie zauważył nadjeżdżającego pociągu, a ostrzeżony

przez kolejarza, usunął się na drugą linię, po której znów szedł parowóz tak blisko, że Szacki nie zdążył odskoczyć, jednakże momentalnie padł między szyny i parowóz przeszedł nad nim, nie czyniąc mu żadnej krzywdy.

Krwawy obchód 10-lecia niepodległości

4 uczestników obchodu ciężko poraniono.

Z Dobromierza, pow. włoszczowskiego donoszą nam:

D. 11 bm. ksiądz parafii Stanowiska, Jan Snopeczyński ogłosił z ambony, że o 6 wieczór odbędzie się przedstawienie, urządzone przez dzieci szkolne w Dobromierzu, na rzecz budowy pomnika, który miał stanąć w Stanowiskach dla upamiętnienia 10-ej rocznicy niepodległości.

Przedstawienie odbyło się w re-mizie strażackiej, gdzie zebrało się dużo publiczności.

Po przedstawieniu rozpoczęła się zabawa przy dźwiękach orkiestry z Łapczynej Woli.

Bawiono się ochotczo, gdy wtem około godz. 1 w nocy wtargnęło na salę trzech opryszków: Czaja, Czerwinski i Florczyk, wszyscy zamieszkali w Łapczynej Woli, uzbrojeni w noże i rozpoczęli awanturę.

Pod ciosami nożów padli: Konstanty Sygula, lat 25, Jan Sygula, lat 19, Jan Futerski, lat 28 i Antoni Staszczak, lat 25, wszyscy z Dobromierza.

Wśród jęków i krzyku przerwa-no zabawę. Nożowcy zbiegli do domu.

Rano przyjechał doktor i feler, którzy opatrzyli 3 rannych, a do Konstantego Syguly poproszono kapłana.

Dnia 12 bm. wieczorem policja aresztowała opryszków. Początkowo wypierali się wszystkiego, później jeden na drugiego zwał winę, w końcu jednak okazało się, że wszyscy mieli noże.

Odesłano ich do sądziego śledczego, a następnie do więzienia do Kielc.

Polak wśród ocalonych okrętu „WESTRIS”.

Cudem wydarty strasznej śmierci w paszczy rekinów.

Wśród ocalonej w strasznej, a niezrozumiałej katastrofie angielskiego parowca pasażerskiego «Westris» znajduje się jeden polak, Stanisław Sadowski, który należał do załogi, a był wyłowiony z fal przez okręt amerykański.

Straszną jest ta katastrofa, bo pociągnęła za sobą śmierć 114 ludzi, w tem wiele kobiet i dzieci, a niezrozumiała, bo zdarzyła się tuż po wypłynięciu okrętu z Nowego Jorku, wprawdzie podczas burzy, ale bardzo umiarkowanej, jaka nie bywa groźna nawet dla małych okrętów.

Natomiast nie jest zagadką, skąd marynarz polski znalazł się na angielskim okręcie. Oto bowiem załoga jego była międzynarodową mieszanką, składała się z portugalczyków, murzynów, azjatów i innych tak, że wielu z niej nie rozumiało komendy.

Co wycierpieli rozbitkowie, za-

równo z załogi jak z pasażerów którzy znaleźli się w odmętach morskich można sobie wyobrazić z pierwszych opowiadań ocalonych. Nie znalazłszy miejsca w łodziach ratunkowych, albo splukiwani z łodzi dziurawych i uszkodzonych podczas ratunku, nawet bez pasów ratunkowych, nieraz godzinami pływali dokoła miejsca katastrofy, szukając dla siebie lub innych jakiegoś kawałka drzewa, do którego by mogli się przyczepić.

Pomimo zimnego powietrza w cieplej stosunkowo wodzie, okręt bowiem znajdował się w ciepłym prądzie Golfstromu, — pływający rozbitkowie wnet zauważyli, że dokoła nich roi się od rekinów, które chwyciły w paszczę ręce i nogi żywych i już zmarłych.

To też ci, co jak Sadowski, znaleźli się wreszcie na pokładzie okrętów, przybyłych na ratunek, mogą się uważać za cudem ocalonych.

Akcja straży granicznej na trzy fronty

Jednoczesne rewizje w różnych punktach miasta doprowadziły do kontiskat olbrzymich ilości wstążek i koronek.

Po zlikwidowaniu kilku organizacji przemysłowych, straż graniczna wpadła w Warszawie na trop

nowej kontrabandy,

tym razem nie futer i nie klejnotów, lecz wstążek niemieckich.

Centrala tego szkodliwego przedsięwzięcia mieściła się w wielkich składach p. f.

„Salomon Wajnberg”

w podwórzu domu nr. 18 na Nalewkach. Właścicielami jego są bracia Józef Wajnberg (Twarda 5 m. 19) i Leon Wajnberg (Twarda 5 m. 41).

Wczoraj o godzinie 7 wiecz. ze sztabu straży granicznej

wyruszyły na miasto

trzy drużyny. Najliczniejszy oddział funkcjonariuszów udał się do hurtowni, dwa inne wkroczyły do mieszkań szmuglerów.

Wyniki przeprowadzonych rewizji były nadspodziewane. Dość wspomnieć, że w olbrzymim składzie

80 procent towarów

pochodziło z nieczystego źródła.

Sprawdzanie zawartości szaf, skrzyń i szuflad przeciągnęło się do godziny 3-ej rano. Ponieważ

narazie nie mogło być mowy

o przewiezieniu takiej ilości

wstążek i koronek, lokal opiecz-towano.

Rewizje w mieszkaniach Wajnbergów.

również doprowadziły do sensacyjnych odkryć. Leonowi skonfiskowano 600 kilogramów przemycanych wstążek, a Józefowi jeszcze więcej, na sumę z górą 60 tysięcy złotych. Towary te przewieziono do urzędu celnego.

Podczas spisywania protokołu Józef Wajnberg zachowywał się wyzywająco. Oświadczył,

iż wie dobrze

o pochodzeniu wstążek i koronek, nie go to jednak nie obchodzi. Al-kiedy zjawili się tragarze i zaczęli wynosić paki ze skarbami, prze-mytnik rozbeczał się jak dziecko.

Jeden z funkcjonariuszów stra-ży granicznej ofiarował mu szklan-kę

wody z kroplami

walerjanowemi. Wajnberg wypł-chciwie, westchnął i machnąwszy ręką, zawołał:

— Stało się. Przyszła i na mnie kolej!

Czy jesteś członkiem L. O. P. P.?

MAGAZYN BŁAWATNY LUDWIK FINKELSTEIN

Sosnowiec, Modrzejowska 17, tel. 2-73

otrzymał na sezon jesienno zimowy wielki wybór towarów wełnianych, jedwabnych i bawełnianych, jakoteż dywany, firanki, kołdry, koce oraz pokrycia meblowe.

Specjalny dział TOWARÓW MĘSKICH znanych ze swej dobroci fabryki Emanuel Tisch — Bielsko.

Dogodne warunki zapłaty.

Dogodne warunki zapłaty.

Z sądu okręgowego w Sosnowcu.

Zniewolenie.

W dniu wczorajszym sąd okręgowy w Sosnowcu rozpoznał przy drzwiach zamkniętych sprawę 28-letniego Zygmunta Staszczaka, mieszkańca Sosnowca (Sielecka 39), oskarżonego o zniewolenie 20-letniej panienci. Szczegóły, wobec tajności rozprawy, nie są znane. Sąd wydał wyrok, skazując Zygmunta Staszczaka na cztery lata ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw.

Kieszonkowiec.

Kieszonkowy złodziej 22-letni Bolesław Grzywnowicz z Częstochwy przyjechał na występy do Zagłębia i w pociągu między Sosnowcem a Będzinem usiłował odpiąć w wagonie dewizkę ze złotym zegarkiem Joskowi Kugielfressowi z Będzina (Kołatąja 24). Kugielfresser przytrzymał złodzieja i oddał go wręce po-

licjanta. Grzywnowicza sąd skazał na rok więzienia z pozbawieniem praw, redukując mu karę do sześciu miesięcy na zasadzie ustawy amnestyjnej.

Zwyczajny złodziej.

Zawę oskarżonych w sądzie okręgowym zajęli wczoraj: 20-letni Bogusław Bania z Dąbrowy Górniczej (Francuska 9), 21-letni Stefan Stocinski z Sosnowca (Sielecka 2), 21-letni Zygmunt Struzik (Pilsudskiego 66) i 19-letnia Antonina Czarnicka z Będzina (Kościuszki 20), jako oskarżeni o dokonanie w nocy na 6 czerwca b. r. kradzieży w mieszkaniu Walerji Błachno w Sosnowcu (Pańska 15), gdzie ofiarą złodziei padła różna garderoba, wartości kilkuset złotych. Sąd skazał Struzika na rok i sześć miesięcy więzienia z pozbawieniem praw, pozostałych zaś oskarżonych uniewinnił.

Expres Rolniczy.

W drugiej połowie listopada.

Jeśli jeszcze gdzieś niegdzie z plugiem mamy co na polu robić, to już jako wykończenia, jako ramki, gdzie z różnych powodów powstrzymywaliśmy się z orką. Bywa tak, gdy np. gnoju nam na jakiś kawałek przedtem zabrakło, a gdzieśmy nawet i z głębia dość wcześnie pod okopowiznę poorali. Tu wolno korzystać z pory sprzyjającej — o ile się taka pora bezmroźna nadarzy — i wywieźć gnoj, aby go płyciutko przyorać. Oszczędzi się roboty wiosennej, a przedewszystkiem i bezpośrednio jest to lepsze, niż orka na wiosnę. A zresztą i z tego obornika ubyłaby do wiosny w o-
borze część dość znaczna. Oprócz takich wypadków wyorujemy teraz i takie miejsca, gdzie do ostatka mieliśmy korzystną pasionkę, a ze względu na brak suchych pasz zimowych w tym roku, staraliśmy się się jak najdłużej wyganiać bydło w pole. Jakies przytem suchawe pagórki nadłączane próchniczne wyorujemy teraz z czego darnię, gdy mrozy ją rozkruszą, zwieziemy na wiosnę w podwórze, by mieć w maju i w czerwcu dodatkową ściółkę, bo pamiętać warto, że nie będzie w roku przyszłym czem słać i bardzo się przyda taka zapobiegliwość. Nie wale łaka na tem straci, zwłaszcza że jakie wzgórki nie tylko na pograniczu pól i łąk, ale i nad rowami łąkowymi zalegają w bardzo wielu gospodarstwach, a te właśnie wzgórki z nad rowów szczególnie warto do nawozu domieszać, jako zawierające próchnicę dobrze już odukowaną.

Oprócz powyżej zaznaczonych robót pluga, jeszcze jedna bardzo ważna robota się następcza, mianowicie: wyrobienie ścięków, czyli przegonów po wszystkich polach. Podkreślam po wszystkich, gdyż nasi rolnicy w przeważnej liczbie o-

graniczają się do przegonów na polach ozimych — gdy tymczasem orki przezimowe pozbawione są dobrodziejstwa odpływu. A z tego skutek, że na różnych dołkach zimnosc wody stoją niby stawki, a przeto opóźnia się wiosenna robota. A to przecie ogromna szkoda z tego wynika, gdyż każdy dzień opóźnienia wiosennych robót przyczynia się do zmniejszenia plonów! I choć rolnicy o tem wiedzą, mało dbają o owe przedzimowe osuszanie. Ciągnąc przegony dać ich lepiej za-
dużo, niż zamało, a przytem dobrze uważać, żeby przy rowach przez poprzeczniak szły przegony dość głęboko — bo bywa, że nad rowami zagony są wyższe, tak że woda później gromadzi się i rozlewa na polu przed owym ostatnim zagonem, nie mając ostatecznego spływu w rów. F. St. (Arol).

Cło wywozowe na otręby.

Weszło w życie rozporządzenie ministrów: przemysłu i handlu, rolnictwa oraz skarbu na mocy którego cło wywozowe od wszelkich otrębów pobierane będzie w wysokości zł. 5. od 100 kg.

Wszelkie otręby, z wyjątkiem otrębów pszenicznych i żytnich, za pozwoleniem ministerjum skarbu mogą być wywożone bez cła. (Arol).

Związek spółdzielni mleczarskich i jajeckich — Warszawa, Łódź, Wilno, Lublin notuje w hurcie od dn. 9 bm. masło mleczarniane I gatunku od zł. 8 do 8.20 za kg, masło mleczarniane II gat. od zł. 7.60 do 7.80 za kg.

Tendencja ożywiona — zagranicą utrzymana. Dowozy mniejsze.

Jaja świeże:

Ceny rynkowe za skrzynię 24-kopową franco skład Warszawa zł. 2.80. — 3.10. Tendencja utrzymana. (Arol).

KINO
„CORSO“
Będzin.

Od piątku 16 do poniedziałku 19 listopada br.
Tuz filmu europejskiego!

CYRK WOLFSONA

W rolach głównych: Helena Allan, niezrównany
Domenico Cotambino.

Nadio szampańska komedia w 2-ach aktach.

Zycie gospodarcze.

GIEŁDA.

Warszawa, 17.11.

Warszawa dol. 8.88 1/2
Nowy Jork 8.90
Londyn 45.25
Paryż 34.56
Wiedeń 125.31
Praga 26.42 1/4
Włochy 46.73 1/4
Belgia 123.94 1/2
Szwajcaria 171.68
Dol. War. pr. obr. 8.88 1/4
5% Poż. Przem. Dol. zł. 110.00—109.—
5% Poż. Konwersacyjna zł. 67.00
4% Poż. Inwest. zł. 119.00—119.75

Tendencja: mocna

AKCJE.

Warszawa 17.11.

Bank Polski 174.00—175.—
Bank przem. Lwów 108.00
Bank społ. zarobk. 50.—
Siła i Światło I em. 123.—
Chodorów 205.—
Cukier 46.25—48.50—47.—

Węgiel 97.00—98.—
Nobel 26.50
Cegielski 40.00
Lilpop 37.75—37.—
Modrzejów 33.50—34.—33.50
Ostrowiecki seria B II 107.— bez kup.
Parowoz 29.00—30.— bez praw
Rudzi 41.00
Starachowice 41.75—41.25
Zawiercie 20.—

Tendencja: mocna

GIEŁDA ZBOZOWA.

Poznań. 17.11.

Zyto 34.50—35.00
Pszenica 42.50—43.50
Jęczmień przemiat. 34.00—35.00
Jęczmień browar. 35.50—37.50.
Owies 31.75—32.75
Otręby żytnie 26.00—27.00.
Otręby pszenne 26.50—27.50
Mąka żytnia 70% 48.—
Mąka pszenna 65% 6.00—66.00
Groch Wiktorja 65.00—70.00
Groch Folgiera 59.00—64.—
Groch polny 45.00—48.—
Ziemniaki fabryczne 18% 5.90—6.20
Uspokobienie stałe

Najtańsze źródło!!!

J. KRUMER w Sosnowcu, Targowa Nr. 12 Tel. 5-40

POLECA w wielkim wyborze na sezon ZIMOWY

GARSONKI WELNIANE

KAMIZELKI

PULOWERY

SWETRY

" BIELIZNA D-ra JÄGERA

torebki, portfele skórzane, parasolki oraz wykwinną bieliznę damską i męską.

Sprzedaż na dogodnych warunkach.

Największe w Zagłębiu

Największe w Zagłębiu

SKŁADY FUTER

L. Goldsztein i N. Tenenberg

BĘDZIN

SOSNOWIEC,

ul. Kołatąja 14, I-sze piętro

3-go Maja 19 (vis a vis dworca gł.)

Telefon Nr. 140.

Telefon Nr. 344.

POLECAJĄ: futra damskie i męskie, kołnierze, etole i t. p. oraz różne skórki krajowe i zagraniczne w wielkim wyborze.

WYKONYWAIĄ we własnych warsztatach, wszelką robotę, w zakres kuśnierstwa wchodzącą.

Urzędnikom ulga w spłacie.

Urzędnikom ulga w spłacie.

Ogłoszenie o licytacji.

Na zasadzie art. 52 i 53 Ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby Dz. Ust. Nr. 44, podaje się do publicznej wiadomości, że dnia 23 listopada 1928 r. o godz. 10 w Głównym na cegielni przy kop. «Maksymilian» odbędzie się licytacja w I-szym terminie ruchomości, składających się z maszyny parowej (lokomobili) i kieratu do cegły z transmisją, oszacowanych na Zł. 1800.— należących do Erazma Gajewskiego na pokrycie należności Powiatowej Kasie Chorych w Sosnowcu.

Ruchomości obejrzeć można w dniu licytacji od godz. 9—10 rano, spis zaś takowych codziennie od 8 do 9 u Okręgowego Egzekutora przy Powiatowej Kasie Chorych w Dąbrowie, ul. 3-go Maja Nr. 14.

Dąbrowa, dnia 17 listopada 1928 r.

EGZEKUTOR

Powiatowej Kasy Chorych w Sosnowcu
Okręgu Dąbrowskiego

(—) A. Wróbel.

Ogłaszajcie się w „Expresie Zagłębia”.

Komunikat dla palących.

wo, że można palić bez szkody dla zdrowia jedynie w gільcach »ARAB« z węgla »Alkalicznego« patentowaną 1737 magistra Piotrowskiego, która ma własność usuwania z dymu lotnych składników smołowo kwaśnych. Węgiel »Alkaliczny« do fajek i papierosów.

Fabryka gільz „ARAB”

— JOZEFĄ PIŁACIKĄ —
Warszawa, Stalowa 34

P. Maksymiljana Hertza, in-
struktor fabryki St. Kraupe,
za ubliżenie mi wyrazem „po-
lskie szczenię” podługam do od-
powiedzialności sądowej

Zamber Antoni.

Wata do okien

do zaopatrywania mieszkań
przed zimą.

w Składzie Fabr.

T-wa „SIŁA”

Sosnowiec, ul. Kościelna.

Znana Firma w Sosnowcu

Jana Nizińskiego

Kościelna 2 i Nowopogońska 23.

Poleca własnej marki obuwie
z gumowymi podszewkami,
oraz posiada duży zapas obuwia mę-
skiego, damskiego i dzieciennego, wszy-
stko w najlepszych gatunkach i naj-
nowszych fasonów.

Przyjmuje do reperacji kalosze
i tniegowce.

Obsługa szybka i solidna, ceny
najbardziej konkurencyjne.

Firma istnieje od 1911 r.

Choinkowe Ozdoby

w wielkim wyborze

poleca hurtowa firma

W. PERCIK w Sosnowcu

Skład materiałów piśm., rys., galant., skór. i zabawek.

Firma egz. od 1896 r.

Ceny konkurencyjne.

Uwaga: Uprasza się odsprzedawców o
wcześniejsze zaopatrywanie się
w towar, ze względu na wyższy rabat.

URZĘDNICY

Zagłębia Dąbrowskiego
i Górnego Śląska

OBOWIAZKIEM każdego z was jest
zostać członkiem naszej spółdzielni

„SZATNIÓWKA”

w Sosnowcu, Dąblińska 1. Tel. 6-95.

Dostarczamy na 5—12 spłat

TOWARY JAK:
Obuwie, manufaktura, jedwabie,
konfekcje damską i męską,
kapelusze, dywany, meble,
porcelana, fajans, szkło,
wyroby skórzanego,
galanterie damską
i męską, suknie, kon-
fekcje damską, linoleum,
perfumerie, radio sprzęt, biu-
ro, wyzmaczki, krawiec, pomoc
dentystyczna i t. p.

POWODUJE

Uwaga p. Kupcy!

Uskuteczniamy przewóz
wszelkiego rodzaju towa-
rów na bliższą i dalszą o-
dległość samochodem 2-to-
nowym, szybkobieżnym.

Informacji udziela „Au-
tomotor” w Sosnowcu, ul.
Dąblińska 5, tel. 5-70.

Baczność! — Baczność!

Fabryka Kapeluszy

Przyjmuje do przeprasowania i farbowa-
nia: Damskie, Męskie i Dziecinne kape-
lusze na najnowsze modele. Z zwyczaj-
nego filcu na Vellour.

Uwaga! Przerabia się kapelusze na berety.

SOSNOWIEC, Targowa 15

(w podwórzu)

M. BERGMAN

SPECJALNOŚĆ: Wyrób pluszowych
kapeluszy.

KASZLU
DUSZNOŚCI I CHRYPKI
APLIKOWAŁSI WARSZAWA

ODCISKI

Już po 1-krotnym użyciu usuwa

SALWATOR

Apteki W. Borowskiego
Warszawa, Jerozolimka 59

Biuro pisanie próśb, podań,
skarg sądowych, apelacji itp.

„PORADNIK”

JANA KOWNACKIEGO

w Czeladzi, ul. Rynek Nr. 8 (vis a vis Sądu Pokoju)

PISZE: prośby podania, skargi, rekursy, zażalenia i t. p. do Władz
sądowych, administracyjnych i samorządowych.

TLUMACZY akta i przepisuje na maszynach

ZAJATWIA: sprawnie, umiejętnie i tanio.

Dyskrecja zapewniona.

Dyskrecja zapewniona.

(Biuro czynne od godz. 8 rano, do godz. 7 wieczór bez przerwy).

Sprzedaż ziół
leczniczych

Oskara Wojnowskiego

Podaje się do wiadomości, że na podstawie zezwoleń Ministerstwa Spraw Wew-
nętrnych Departamentu Służby Zdrowia sprzedaje się specjalne mieszanki
ziół (specyfików):

Specyfik pod nazwą: **CANCEROL**
Ziół przeciwko wrzodom i
nowotworom na kiszce.
(Rej. Nr. 1149)

Znak słowny

Specyfik pod nazwą: **GARA**
Ziół przeciwko wymiotom,
oraz antonji kiesz.
(Rej. Nr. 1148)

Znak słowny

Specyfik pod nazwą: **ELMIZAN**
Ziół przeciwko chorobom
płucnym i błędnicy.
(Rej. Nr. 1153)

Znak słowny

Specyfik pod nazwą: **ARTROLIN**
Ziół przeciwko artretyzmo-
wi reumatyzmowi, ischiassowi
i podagrze.
(Rej. Nr. 1150)

Znak słowny

Specyfik pod nazwą: **UROBIN**
Ziół przeciwko chorobom
nerek i pęcherza
(Rej. Nr. 1147)

Znak słowny

Specyfik pod nazwą: **TIZAN**
Ziół przeciwko niedoma-
ganiom skrofulicznym
(Rej. Nr. 1152)

Znak słowny

Specyfik pod nazwą: **EPILOBIN**
Ziół przeciwko chorobom
nerwowym i epilepsji
(Rej. Nr. 1151)

Znak słowny

Specyfik pod nazwą: **GALTOL**
Ziół przeciwko cierpieniom
wątrobianym, woreczka żółcio-
wego i kamieniom żółciowym
(Rej. Nr. 1154)

Znak słowny

Wyżej wymienione ziół są do nabycia we wszystkich aptekach:

Adres dla zamówień:

Oskar Wojnowski, Warszawa, ul. Hortensja 3 m. 4.

PRAGNIECIE WYLECZYĆ SIĘ Z REUMATYZMU I PODAGRY?

Rwące, kłujące bóle w członkach, stawach, obr-
zmiałe miejsca, zniekształcone ręce i nogi, kurcze,
klucie, rwanie w rozmaitych częściach ciała, na-
wet osłabienie wzroku występują często jako sku-
tek cierpień reumatycznych i podagrycznych, które
winny być usunięte, w przeciwnym razie choroba
wnet postępuje. PROPONUJĘ uleczałą, rozna-
szczającą kwas moczowy kurację wodą mineralną,
która poprawia przemianę materji i zwiększa wy-
dzieliny, a więc żaden tak zwany uniwersalny lub
inny środek, lecz produkt, który dobroczynna
matka natura udzieliła dla dobra cierpiącej ludzkości.
KAŻDEMU PRÓBA BEZPŁATNA. Napiszcie mi
próbę wraz z objaśnieniem za pośrednictwem mo-
ich we wszystkich krajach urzędzonych składów
i wówczas sami przekonacie się o nieszkodliwości
środka tego oraz o jego szybkiej skuteczności.

AUGUST MARZKE — Berlin, Wilmsdorf, Bruchsalstr. 5 — Oddział 126.

Zdrowie i apetyt

odzyskacie stosując stale

PIGULKI PRZECZYSZCZAJĄCE

ZE SFINKSEM

czyszczą żołądek, usuwają nie-
strawność, chronią od reumatyz-
mu i artretyzmu, uśmierdzają he-
morrhoidy, czyszczą krew.

Skł. gł.: Apteka W. Borowskiego
Warszawa, Jerozolimka 59

Gluchota uleczalna.

Fenomenalny wynalazek EUFONIA zado-
monstrowany specjalistom. Sami się wy-
leczycie z przytępienia słuchu, szumu
i cieknięcia z uszu. Liczne podziękowania.
Początkując broszurę na żądanie wysyła bez-
płatnie EUFONIA, Litzki koło Krakowa.

Reklama jest dźwignią handlu!

MIÓD

pod gwarancją prawdziwy
5 kg. zł. 20.50 i 3 kg. 12.75

Wielki wybór grzybów prawych
w sklepie

Koziołkowa i Jędryczka
Sosnowiec, 3-go Maja 21.

Znane ze swej dobroci samochody „PEUGEOT” w dużym wyborze stale na składzie

Prosimy również o odwiedzanie naszych garaży dla obejrzenia wozów i przekonania się o ich wysokiej wartości

„STER” Sp. z o. o.

KATOWICE
ul. M. Piłsudskiego 27
tel. 29-68.

SOSNOWIEC
ul. Piłsudskiego 14
tel. 8-23.

DROBNE OGŁOSZENIA.

Nie każdy
STRZAŁ

jest skuteczny. Ale każde ogłoszenie drobne w „EXPRESIE ZAGŁĘBIA” wywiera skutek. Pamiętajcie o tym!

Nauka i wychowanie.

Chcesz otrzymać posadę?

Mu-alszkończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza, Warszawa, Zórawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterii, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografii, nauki handlu, prawa, kaligrafii, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Zadać prospektów

„Stenograf Polski” miesięcznik ilustrowany, organ Instytutu Stenograficznego—Warszawa, Krucza 26, wyuczającego również listownie stenografii najdoskonalej—wychodzi, półrocznie dwa złote. Prospekt bezpłatnie.

Kursy kroju, szycia, krawiecczyzny, bielizny, hafsu ręcznego i maszynowego. Sosnowiec, Kółkistów 11, Nowakowska.

Zapisy przyjmuje Dyrekcja kursów Handlowo-Buchalteryjnych, Sosnowiec Konstantynów, ulica Kamienna 6, w godzinach od 10—2 i od 6—8 wieczorem, na kurs 2-letni, roczny, 1/2 roczny, 3-miesięczny i na poszczególne przedmioty. Po zdaniu egzaminu świadectwo.

Rozpoczęły kurs dekoracyjny jako to: zabawki na choinkę, lalki sylowe, zwierzątka, wypukłe malowanie, batik na drzewie i tkaninach, glina, wypalanie na drzewie i skórze, kwiaty, inkrustacja na drzewie i suknie. Hafsy, dywany, koronki, tkaniny i t.d. Zgłoszenia: Kursy Rękodzielnicze Zofii Mróczkowskiej Piradoff, Katowice, pl. Miarki Nr. 2 II p. od 1—4 popoł.

Kroju: pali, sukien, melizny wyuczam. Walc „Hr. Renard” Nr. 6 m. 5. Malinówna.

Kupno i sprzedaż.

Tylko zł. 10, 6 pocztówek i portyściecznie w Zakładzie Nowoczesnej Fotografii „STUDIO” Sosnowiec, ul. 8-go Maja 25 vis a vis Kościółka kolejowego.

Kafle sprzedaje fabryka „Ujejsce”. Dojazd przez Zabkowice lub Wojkowice.

Do sprzedania kołnierzyk wilczy. Wiadomość Kółkistów 5 m. 9. macha samoloty 1, majstrów hutniczych na butelki 5, obrabiaczy na butelki 2, bańka-

FOSFATYNA FALIERA

NAJLEPSZY POKARM dla DZIECI
SMACZNY I WZMACNIAJĄCY

Niezbędny podczas odłączania od piersi i w okresach rośnięcia.

Ułatwia żabkowanie i zapewnia prawidłowy rozwój kości.

Niezastąpiona odżywka dla matek, matek i rekonwalescentów.

Żądajcie słynnej marki francuskiej

FOSFATYNA FALIERA

Wystrzegajcie się naśladowców

Paryż, 6 rue de la Tacherie

DETAL

Łóżka amerykanki składane,
Łóżka ozdobne rozbierane,
Łóżeczka dziecięce,
UMYWALNIE

Wycieraczki metalowe różnych wielkości.

„METALSPRZĘT”

SOSNOWIEC, UL. MARJACKA
(POGON) Nr. 5. Tel. 3-91.

Dogodne warunki płatności.

HURT

METALOWE
w różnych
kolorach

CHORZY NA PŁUCA

Spytajcie się swego lekarza, a ten wam potwierdzi, że od suchot umiera więcej ludzi niż od innych chorób. Każdy więc kto cierpi na kaszel, bronchit, chrypkę, zapalenie płuc, oraz koksus, powinien natychmiast zabrać się do leczenia. Dobrym środkiem na choroby płuc okazał się preparat FAGOSOL. Przy użyciu FAGOSOLU w krótkim czasie ginie kaszel, wzrasta apetyt i chory nabiera ciała.

FAGOSOL dostać można we wszystkich aptekach.

Perlmuttera Ultramarina jest bezwzględnie najlepszą i najwydatniejszą farbą do bielizny, wapna i celów malarskich. Odnaczona na wystawach w Brukseli, Mediolanie i Paryżu złotym medalem. Wszędzie do nabycia. Biura fabryki Ch Perlmutter, Lwów, Słoneczna 26.

Piwiarnia do sprzedania w Sosnowcu, wiadomość w „Expresie Zagłębia”.

Samochód 4-ro osobowy „Wal” w dobrym stanie sprzedam lub zamienię na ciężarówkę. Czeladź, ul. Przelaska 16.

Maszynę bębnową, gabinetową z czterema szufladami i zwykłą bębnową Singera, mało używaną i czystą sprzedam. Bardzo tanio sprzedam, proszę się przekonać. Sosnowiec, Sielecka 27, Pelsik.

Okazyjnie sprzedam gramofon. Wiadomość Będzin, Ksawerowska 25, Dobrowolski.

Do sprzedania dom z placem 170 prętów, nadający się pod wyrób cegły. Wiadomość Będzin, Mostowa 5.

Magiel używaną kupię, Sosnowiec, ulica Kółkistów 9 Fiszle Izrael.

Fortepian Małego króli, czarny, prawie nowy, tanio sprzedam. Pogoni, Marjaska 1, Związek Zawodowy, cukiernia Woźniaka.

Maszynę do szycia i hafsu z aparatem do cerowania pończoch, bębnową i gabinetową z czterema szufladami i używaną bębnową Singera, sprzedam tanio. Sosnowiec, Narutowicza 20 w targu sieleckim, Harlak.

230 prętów placu w pobliżu kolonii magistrackiej w Sosnowcu na Pogoni do sprzedania na dogodnych warunkach. Zgłoszenia J. Boba, Narutowicza 23.

Fortepian zamienię na gorszy lub sprzedam 1000 zł. Stroić fortepianów Wilczak, Sosnowiec, Kaliska 14.

Posady i prace.

Potrzebni agenci do sprzedaży obrazów. Wiadomość Dąbrowa 8-go Maja 7.

Potrzebni zdolni czeladnicy szewscy N-wka, Szosowa 62.

Szolarza lub ucznia na dokonanie szolarstwa przyjmę. Sosnowiec Sielecka, Kaliska 18.

Wolne miejsca na dzień 19 listopada 1928 roku.

Kandydatów do policji państwowej na wyjazd 20, majstrów hutniczych wraz z pomocnikami i bańkarzami do huty szklanej na wyjazd 3, majstrów hutniczych na butelki w miejscu 4, bańkarzy na butelki 5, obrabiaczy na butelki 2, pomocy górniczej do kopalni 5, praktykant na sielnach 1, kolarz wykwalifikowany 1, furman 1, służby domowej kobiet 6.

Kolejność kandydatów, którzy będą skierowani do pracy: 1) pozbawieni doraznej akcji państwowej, 2) korzystający z doraznej akcji państwowej, 3) korzystający z zasiłków ustawowych, 4) poszukujący prac. Zgłaszając się do urzędu pośrednictwa pracy w Sosnowcu.

W ubiegłym dniu zakłady pracy zgłosiły 15 wolnych miejsc.

PUPP skierował do pracy 19 osób.

Potrzebni agenci i agentki do przyjmowania zamówień na portrety. Zgłaszając się w godzinach rannych. Sucha 1.

Na bezpłatną burówkę, potrzebna inteligentna osoba, umiejąca pisać na maszynie, za skromnym wynagrodzeniem. Oferty pod „Poradnik” do „Expresu Zagłębia”.

Młoda gospożyna poszukuje zajęcia u samotnego pana w miejscu lub na wyjazd. Zgłoszenia pisemne do administracji „Expresu” Sosnowiec pod „Gospożyna”.

Lakiernik i cynkarz poszukuje fabryki wyżymaczek „Laura” Sosnowiec, Dekerta 10.

LOKALE.

Jest do wynajęcia trzy pokoje z kuchnią, dwa pokoje z kuchnią i pokój z kuchnią w Dąbrowie, Szkolna 18.

Poszukuje od zaraz pokoju w Będzinie przy rodzinie. Wiadomość „Expres Zagłębia” Będzin.

Poszukuję pokoju z kuchnią lub bez od zaraz w centrum Sosnowca, bez odpisnego, lecz za czynszem większym. Wiadomość w „Expresie Zagłębia”.

Wynajmę pokój umiarkowany dla pan lub panów. Kółkistów 5 m. 4.

Znajdę pomieszczenie przy rodzinie samotny pan. Wiadomość w Administracji „Expresu Zagłębia”.

Pokoje z kuchnią, z pojeźdźcą do wynajęcia. Dzierżawa Józef, Piłsudskiego 49.

Pokoju umiarkowanego w Sosnowcu z osobnym wejściem poszukuje się. Zgłoszenia pod „Solidny” do administracji „Expresu Zagłębia”.

Przyjmę do pokoju umiarkowanego, elektryczne oświetlenie, najchętniej (nauczycielstwo. Wiadomość „Expres Zagłębia”.

Zgubione dokumenty.

Jan Kocięga zgubił książkę Kasy Chorych wydaną w Sosnowcu.

Ingred Winkler zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Sosnowiec.

Bieć Stanisław zgubił dowód kolejowy wydany przez dyr. Warszawską dnia 24 października 1928 r. Dąbrowa Gór., ul. Kopernika Nr. 20.

Małczek Łukasz zgubił książkę Pow. Kasy Chorych wydaną przez Kasp. Reden.

Władysław Kęzierski zgubił dowód osobisty wydany przez Starostwo w Radomsku.

Lorenz Wilhelm zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Sosnowiec.

ROZNE.

Wyżymaczki do reperacji przyjmują fabryka wyżymaczek „Laura” Sosnowiec, Dekerta 15, wejście z podwórza I-sze piętro.

Wypożyczam nakrycia stołowe na wesela i zabawy. Sosnowiec, Modrzejowska, „Rozwój”. Z poważaniem P. Kolton.

Do wydzierżawienia w wojkowicach Komornych osiem mórg pola. Wiadomość Czeladź, Pechan.

Sniegowce kałosze z eluzje oraz

Kamasze z gumowymi podeszwami. Sosnowiec, Czy sta 9, Kowalski.